

המדינה. ויבוארו דבריו בגמרא.

שסתם עד בתורה, הכוונה לשני עדים.

“עדים” — משמע שלשה עדים.⁽¹²⁾

הא כיצד?

שנים עדים — לפשוט! שלשה —
למקושר!

ודנה הגמרא: ואיפוך אנא?! מנין לנו לדרוש
כך ולא להיפך, ששטר פשוט צריך שלשה
עדים ואילו מקושר די לו בשני עדים!?

ומתרצת הגמרא: מסתבר לומר, שהמקושר
צריך יותר עדים מהפשוט, שהרי מתוך
שנתרבה בקשריו, שאנו רואים שהכתוב
החמיר בו והטריח לעשות בו קשרים,⁽¹³⁾
נתרבה גם בעדיו, שיצטרך יותר עדים.

רפרם אמר: מהכא אנו למדים את דיני
השטרות השונים: דכתיב [שם פסוק יא]
כשקנה ירמיה את הדשה מחנמאל בן דודו,
“ואקח את ספר המקנה, את החתום המצוה
והחקים, ואת הגלוי”. ודרשינן, “ואקח את
ספר המקנה” — זה שטר פשוט. “את
החתום” — זה שטר מקושר. “ואת הגלוי”
— זה פשוט שבמקושר. הטופס שבשטר,

ב. גט פשוט — עדיו בשנים. אינו צריך
להחתים בו אלא שני עדים. ומקושר —
בשלשה. שטר מקושר צריך להחתים עליו
שלשה עדים, לפי שכך תיקנו חכמים.

גט פשוט שכתב בו עד אחד, ומקושר
שכתב בו שני עדים, שניהם פסולין.⁽¹⁰⁾

גמרא:

דנה הגמרא: מנחני מילי, מהיכן למדנו
מהמקראות שיש שני סוגי שטרות, “פשוט”
ו“מקושר”, והם חלוקים בצורתם ובמספר
העדים החתומים עליהם?

ומתרצת הגמרא: אמר רבי חנינא: דאמר
קרא [ירמיה לב מד] “שדות בכסף יקנו,
וכתוב בכסף, וחתום, והעד עדים”. ודרשינן,
“שדות בכסף יקנו, וכתוב בכסף” — זה
שטר פשוט שהוא כמו ספר.

“וחתום” — זה שטר מקושר, ש“חתום”
משמעותו היא צרור וחתום ומקושר.

“והעד” — משמע שנים שני עדים.⁽¹¹⁾ לפי

קט-ב

מקושר.

החתומה]. וקיימא לן כרבי אלעזר. יד רמה.

11. כמו שאמרו בסוטה [ב ב] כל מקום שנאמר
“עד”, הרי כאן שנים, עד שיפרוט לך הכתוב
אחד כמו שנאמר “לא יקום עד אחד באיש לכל
עון ולכל חטאת”. רשב”ם.

12. מאחר “והעד” היינו שנים, על כרחך
ש“עדים” היינו שלשה. רבינו גרשום.

13. ונתרבה בקשריו לאו דוקא, שהרי הפשוט

10. היינו, לכתחילה. או אפילו בדיעבד כשלא
היו עדי מסירה. אבל אם היו עדי מסירה, כשר
בדיעבד, שהרי אפילו לגמרי לא היו עדי חתימה,
כשר על ידי עדי מסירה בלבד אליבא דרבי
אלעזר, שאמר במסכת גיטין [פו א] אם נתנו לה
את הגט בפני עדים, כשר, וגובה מנכסים
משועבדים [בשטר הלואה], לפי שאין העדים
חותמים על הגט אלא מפני תיקון העולם [שאם
ימותו עדי המסירה יתקיים על ידי עדי